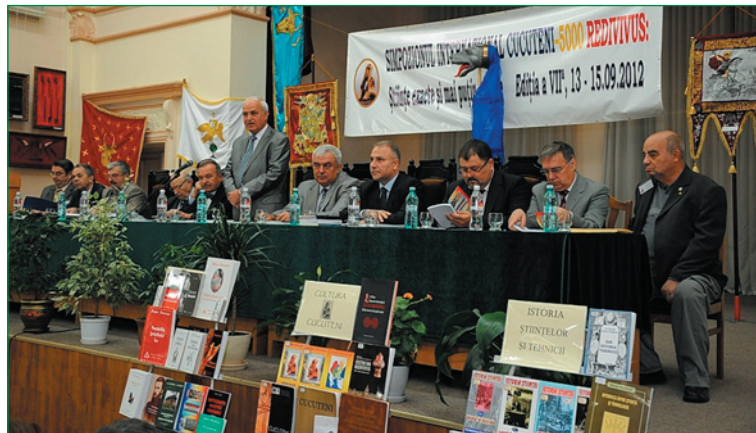

Al VII-lea Simpozion Internațional „Cucuteni 5000 Redivivus. Științe exacte și mai puțin exacte”

Pe 13-15 septembrie 2012 UTM a fost gazda celui de-al VII-lea Simpozion Internațional „Cucuteni 5000 Redivivus. Științe exacte și mai puțin exacte”, care a întrunit numeroși academicieni, profesori universitari, istorici, oameni de știință și de litere. Manifestarea a debutat cu intonarea imnului RM „Limba noastră” și a imnului studentesc „Gaudemus”. Un plus de solemnitate au readat și cântecele patriotice interpretate de corul de elevi de la Liceul de creativitate și inventică „Prometeu” din Chișinău, dar și impresionanta expoziție de drapel, arme vechi ale domnitorilor Moldovei și alte vestigii istorice.

Un mesaj de salut participanților la simpozion a transmis Președintele RM **Nicolae Timofti** (citit de către consilierul său **Mihai Șleahțișchi**), prin care le-a mulțumit organizatorilor acestui important simpozion pentru semnificațiile lui multiple pe plan cultural și politic. „Este important să conștientizăm că istoria ca o sumă a dezvoltării tuturor laturilor sociale, materiale și spirituale ale societăților să fie reamintită periodic nu numai la nivelul unei singure generații, ci și a tuturor generațiilor care se perindă, pentru că istoria și învățămintele ei se uită suficient de repede, dacă nu este conștientizată și adusă mereu

în dezbateri”, se menționează în mesajul Președintelui Republicii Moldova.

În cuvântul său inaugural acad. **Ion Bostan**, rectorul UTM, a menționat că prin însăși denumirea sa simpozionul își propune integrarea cercetărilor din diverse domenii ale științei (istorie, arheologie, medicină, fizică, matematică, inginerie, etc.), unde zi de zi se muncește pentru a înțelege esența lucrurilor. Amfitrionul manifestării a reiterat și faptul că fericita idee de instituire a simpozionului îi aparține inimosului și

neobositului prof., dr. ing. **Lorin Cantemir**, idee care a fost materializată de la bun început prin contribuția universităților tehnice de la Chișinău și Iași, a Complexului Muzeal „Moldova” din Iași, Forului Românilor din RM și primarului de Cucuteni **Mihai Tun**. La edițiile ulterioare au aderat AȘM, universitățile din Bacău, Brașov, Cluj, Suceava, Târgu Jiu, Iași, Galați, Sibiu, ASEM, Liceul „Prometeu” ș.a.

Totodată, rectorul **Ion Bostan** a dat și un răspuns la întrebarea: de ce UTM, care este o universitate tehnică, a instituit acest Simpozion cu tematică cultural-istorică? Noi, inginerii, am sesizat un gol, un vacuum informațional ce ține de rădăcinile culturii multimilenare ale neamului nostru, pe care încercăm să-l completăm. D-sa a atras atenția participanților și la impresionanta expoziție de arme și unelte istorice, etalată în sala de festivități, care, în opinia sa, vorbesc de la sine despre îmbinarea istoricului cu științele ingineresti.

În prezidiul plenului simpozionului s-au aflat personalități notorii din RM, România, Canada,

SUA, Franța, Germania: **Mihai Șleahțișchi**, dublu doctor în științe, consilier al Președintelui RM; **Gheorghe Duca**, președintele AȘM, acad.; **Anatol Șalaru**, ministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor al RM, **Radu Munteanu**, rectorul UT Cluj-Napoca, prof. dr. ing., DHC UTM; **Adrian Graur**, rectorul Universității „Stefan cel Mare”, Suceava, prof. dr. ing., DHC UTM; **Ion Paraschivovoiu**, președintele Academiei Româno-Americane de Arte și Științe, prof. dr. ing., DHC UTM; **Valeriu Canțer**, președintele CNNA din RM, acad. AȘM; **Nicolae Dabija**, poet, publicist, DHC UTM; **Alexandru Moșanu**, primul președinte al primului Parlament al RM, membru de onoare al Academiei Române, prof. univ., dr. hab.; **Ștefan Grigoraș**, prorector al UT „Gh. Asachi”, Iași, prof. dr. ing.; **Lorin Cantemir**, prof. dr. ing. UT „Gh. Asachi”, Iași, m.c. al Academiei Tehnice Române, DHC UTM, părintele spiritual al simpozionului; **Mihai Gaftan**, prof. dr. ing., membru al Academiei Tehnice Române, DHC UTM; **Vasile Puiu**, rectorul Universității „V. Alecsandri”, Bacău, prof. dr. ing.; **Mihai Tun**, ex-primar al s. Cucuteni, timp de mulți ani implicat cu ardoare în diverse activități științifico-materiale ale vestigiilor civilizației din arealul satului, al cărui nume îl poartă și simpozionul de față, cunoscut deja pe plan internațional.

Continuare în pag. 6

Luând cuvântul la tribuna simpozionului, acad. **Gh. Duca** a menționat că pe aceste meleaguri a existat o civilizație străveche, mult înainte de civilizația Mesopotamiei și a Greciei Antice. Președintele AȘM a elogiat aportul UTM în descoperirea și valorificarea trecutului nostru îndepărtat, împreună cu cercetătorii, cadrele didactice de la universitățile din Iași, Bacău, Suceava, Cluj-Napoca, Brașov, Târgul Jiu, Sibiu, Craiova, dar și USM, ASEM, USP „Ion Creangă” din Chișinău, alte universități, muzee, organizații culturale de pe ambele maluri ale Prutului și din țări străine, conferind un efect educativ patriotic înalt pentru studențime prin realizarea anuală a acestui simpozion.

Ministrul **Anatol Șalaru** s-a arătat impresionat de pavoazarea sălii de festivități a UTM cu numeroase drapele istorice ale Moldovei, începând încă de la anii de domnie a lui Ștefan cel Mare. În sală au fost expuse zeci de mostre de unelte și armament istoric,

oglundind evoluția civilizației umane Cucuteni din epoca Neoliticului – topoare, cuțite din cremene cioplite, apoi rând pe rând din epocile următoare cu unelte din bronz și fier: topoare, sulțe, lănci, halebarde etc.

Colecționarul acestei bogății muzeal-istorice, **Petru Costin**, istoric din RM, a expus și potcoave de cai. Prin aceste piese el a reușit să dea diferite descrieri privind caii dintr-o epocă sau alta, care reprezentau forța de luptă a strămoșilor noștri împotriva năvălitorilor. În sală au fost expuse doar un număr redus de potcoave din cele peste 10 mii adunate de colecționar în muzeul său.

Cazul privind colecția muzeală expus de ministrul Șalaru a suscitat discuții ce au rezultat cu formularea în recomandările finale ale Simpozionului a unei cereri față de Guvernul RM: de a oferi un spațiu pentru deschiderea unui muzeu de vestigii istorice, care la ziua de azi, fiind colectate de un entuziast singular, se păstrează într-un spațiu temporar la unul din posturile vamale ale RM.

Rectorul clujean **Radu Munteanu** a dat o apreciere înaltă ediției curente a simpozionului, la fel ca și celor precedente la care a avut posibilitatea să ia parte, exprimându-și admirația și pentru impresionanta colecție de vestigii istorice: o asemenea colecție de artefacte (11-12 mii de potcoave) dintr-o perioadă de peste 500 de ani nu există nicăieri în lume! D-sa consideră oportun să ne gândim la construcția unei case-muzeu care să fie pardosită pe dinafară prin aceste potcoave istorice și, astfel, pe lângă toate semnificațiile ce le incumbă un asemenea muzeu, am avea și un extraordinar punct de atracție turistică.

Deși este de formare inginerescă, prof. Radu Munteanu are și o înclinație persistentă spre reflecții filozofice. Și de data aceasta ne-a flatat cu un discurs cu un profund substrat umanistico-educativ: cele mai importante 5 cuvinte sunt: *Sunt foarte mândru de voi*; cele mai importante 4 cuvinte sunt: *Care este părerea Dumneavoastră?*; cele mai importante 3 cuvinte sunt: *Dacă sunteți amabil*; cele mai importante 2 cuvinte sunt: *Vă mulțumesc!*; cel mai important un singur cuvânt este: *Noi*; cel mai puțin important cuvânt este: *eu*.

O referire la vestigiile istorice etalate în sală

a făcut și rectorul sucevean **Adrian Graur**: – Trebuie să aducem aceste valori istorice în stare de funcțiune, să fie recunoscute ca atare, atunci noi vom trăi în alte standarde, mai apropiați de națiunile civilizate ale lumii.

Într-o efuziune lirică, **Ion Paraschivoiu** a cerut asistență, afirmând că se simte în Moldova

„acasă”, deși trăiește de 36 de ani în Canada, iar acest sentiment i-a fost trezit cu putere nouă de simpozionul dat, acesta demonstrând valoarea de neprețuit a strămoșilor noștri care au zidit peste veacuri un popor din care ne-am născut și noi, cei de azi – poporul român.

Acad. **Valeriu Canțer** a subliniat largirea tematicii cercetărilor de la un simpozion la altul, acum, pe lângă subiectul propriu-zis al civilizației Cucuteni-Tripolie, dezbaterile științifice cuprind și aspecte de lingvistică, istorie a diferitelor perioade de timp, inginerie, matematică etc. – toate demonstrând genul larg al poporului român într-o puternică dezvoltare europeană. În cadrul Programului 7 lansat de UE privind cercetările științifice s-ar putea gândi asupra unui proiect cu participarea cercetătorilor din România, RM, altor țări din Europa pentru a investiga mai larg tematica „Cucuteni” – leagănul civilizației noastre, dar și a bătrânului continent în toată integritatea sa.

Civilizația Cucuteni demonstrează trecutul nostru măreț, care ne înalță prezentul cu o proiecție istorică frumoasă spre viitor. Suntem un popor care are o istorie mare, or acest fapt tocmai că ne asigură un loc demn între popoarele civilizate din lume, a menționat în discursul său **Nicolae Dabija**. UTM devine un exemplu magnific privitor la dezvoltarea culturii noastre prin această inițiativă de a institui salba simpoziunelor „Cucuteni”, care se afișează în fiecare an ca o manifestare cu multiple semnificații în ceea ce numim educația intelectuală și patriotică a tineretului și, mai larg, a poporului nostru. UTM este o instituție didactică de caracter ingineresc, dar prin exemplul organizării simpoziunelor „Cucuteni” se pare că la UTM poate fi deschis și o specialitate gen „Istoria civilizației Cucuteni”...

Cercetările din ultimii ani în subiectul civilizației Cucuteni demonstrează că noi, poporul român, ne aflăm într-un spațiu istoric care se numește „al nostru” natural, și care este, prin continuitate strămoșească, spațiul european. Multe lucruri în această temă se falsifică de către unii care vor să ne tragă în alt spațiu, al Asiei, or cercetările de la Cucuteni ne ajută să conștientizăm

proveniența noastră istorică autentică, a subliniat în discursul său **Alexandru Moșanu**. D-sa a elogiat UTM pentru asemenea simpoziune care largesc orizontul educativ al studenților și profesorilor de profiluri tehnice.

Dl **Ștefan Grigoraș** s-a oprit cu predilecție asupra istoriei colaborării dintre UTM și UT „Gh. Asachi” din Iași. Începutul a fost pus încă în 1970, dar după 1990 colaborarea s-a intensificat simțitor pe mai multe planuri științifice, dar și de suflet, datorită inițiativei în acest sens a rectorului de atunci al UT ieșene, dl Mihai Gaftănu. În context, dl Grigoraș a înmănat rectorului UTM „Placheta jubiliară” dedicată celei de-a 200-a aniversări a învățământului tehnic pe meleaguri ieșene.

Dl **Lorin Cantemir**, părintele spiritual al simpozionului „Cucuteni 5000 Redivivus. Științe exacte și mai puțin exacte”, a reiterat că acum șapte ani, în 2006, D-sa împreună cu alți câțiva profesori de la UT din Iași și UTM s-au gândit ca pe lângă colaborarea în sfera pur didactico-științifică să se găsească și o platformă mai largă de ordin istoric-cultural. D-sa a propus tema, „Cucuteni”. Descoperirile de lângă satul Cucuteni din apropierea Iașilor demonstrează că oamenii de acum 5000 de ani aveau niște calități intelectuale și artistice extraordinare, or asta trebuie să ne intereseze, pentru că suntem purtătorii aceleiași

șapte ani, în 2006, D-sa împreună cu alți câțiva profesori de la UT din Iași și UTM s-au gândit ca pe lângă colaborarea în sfera pur didactico-științifică să se găsească și o platformă mai largă de ordin istoric-cultural. D-sa a propus tema, „Cucuteni”. Descoperirile de lângă satul Cucuteni din apropierea Iașilor demonstrează că oamenii de acum 5000 de ani aveau niște calități intelectuale și artistice extraordinare, or asta trebuie să ne intereseze, pentru că suntem purtătorii aceleiași

gene cucuteniene și deci în fiecare dintre noi să-lăsluiesc asemenea calități.

Vreau să vă spun că după anumite date biologice în fiecare creier uman sunt 16 miliarde de celule și fiecare dintre ele face câte 200 de mii de conexiuni. Este o cifră uriașă, care arată capacitățile intelectuale umane. Pe baza unor asemenea date se pot face foarte multe reflecții și concluzii privind dezvoltarea intelectuală a omului din perioada cucuteniană și până la noi, cei de azi. „Cucuteni” trebuie să devină o sărbătoare a recunoașterii calităților moșilor și strămoșilor noștri, care ne-au lăsat niște lucruri minunate, iar scopul nostru e să le punem în valoare și să le conștientizăm. Trebuie să știm de unde ne tragem și ai cui suntem, a menționat dl Cantemir.

Cu două săptămâni înaintea simpozionului, dl **Vasile Puiu** a participat la Căușeni la sărbătoarea „Limba noastră cea română”. Sub impresia evenimentului, D-sa a scris o poezie pe care a dat-o citirii la simpozion: „Limba română – sfânt legământ”.

Prof. dr. ing. **Alexandru Herlea**, președintele Casei Române din Paris, și prof. dr. ing. **Petru Lorenz**, UT din Saarbrücken, Germania, nu au avut posibilitatea să participe la simpozion, dar au transmis câte un mesaj de salut, citite de către Radu Munteanu și, respectiv, Ștefan Grigoraș.

Dl **Ion Sandu** a transmis salutul cordial de la numele Universității „A. I. Cuza” din Iași, care recent a marcat un jubileu semnificativ – 150 de ani de învățământ modern la Iași. Cu această ocazie, Universitatea a instituit un muzeu cu două secții: *didactică*, ilustrând evoluția învățării, ilustrând evoluția învățământului ieșean, și *Cucuteni*, unde dl Sandu a fondat o platformă interdisciplinară de investigații arheologice „Arheoinvest”. Platforma are legături științifice cu Vaticanul, unde a transmis o serie valoroasă de artefacte „Cucuteni” pentru a demonstra spațiul cultural dintr-o zonă importantă a Europei, care de fapt a apărut de-a lungul istoriei de multe vi-tregii.

Dl **Petru Costin** a făcut o succintă narațiune a muzeului său „particular” – truda lui de zeci de ani. Relicvele adunate ne povestesc în limbaj istoric cum a evoluat neamul nostru din cele mai străvechi epoci până în zilele noastre. E o operă de unicat, înscrisă și în Cartea Recordurilor Guinness. Nicăieri în lume nu există caz ca un singur om să fi putu să creeze un muzeu autentic. Unele exponate muzeale, în special drapele moldovenești din diferite timpuri, au fost expuse în Marea Britanie, Ungaria, România, trezind admirația și interesul științific al vizitatorilor.

Sala de festivități a UTM împodobită cu drapele istorice ale Moldovei, mostre ale armelor istorice de luptă și alte exponate, astfel că lucrările simpozionului purtau parcă în ele aerul vremurilor demult apuse, pline de eroismul strămoșesc, reînviată, renăscute, „redivivus”-ate cu ocazia acestui eveniment.

Apropo, semnificației cuvântului „Redivivus” din denumirea simpozionului s-ar traduce ca încercarea de a reînvia, simbolic, epoca cucuteniană. În cazul Cucuteni, descoperirile arheologice privind prezența acum 5000 sau 6000, chiar 7000 de ani a unei civilizații umane au avut loc în 1884. Peste 5 ani, în 1889, antichitățile de la Cucuteni intră în circuitul științific internațional, rezultatele primelor cercetări științifice efec-

tuate de savanții români **N. Beldiceanu**, **D. Butculescu**, **Gr. Butureanu** fiind prezentate la al X-lea Congres Internațional de Antropologie și Arheologie de la Paris. Descoperirile de la Cucuteni suscită și interesul profesorului german **Hubert Schmidt**, care a întreprins săpături arheologice sistematice în 1909 și 1918, publicând în 1932 monografia „*Cucuteni in der oberen Moldau, Rumänien*”. După care însă Cucutenii intră într-o perioadă „a tăcerii”. Și iată acum, după cca 80 de ani, subiectul „Cucuteni” reînvie (de aici și „Redivivus”), reîntră în atenția arheologilor, istoricilor, oamenilor de „științe exacte și mai puțin exacte”, inclusiv a celor de la universitățile tehnice-sorori: UTM, UT „Gh. Asachi” Iași, Universitatea „V. Alecsandri” Bacău organizează anual Simpoziunile Internaționale „Cucuteni 5000 Redivivus. Științe exacte și mai puțin exacte”. Edițiile 1, 2, 3, 5 și 7 s-au desfășurat la UTM, iar 4 și 6 – la UT „Gh. Asachi” din Iași și Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău, toate imprimând o urmă educativ-culturală adâncă în conștiința noastră.